

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házas korva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postázza szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hető és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
vagy megőrzésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Magyar szék: Ábra & Pál.

NAGYVÁRAD, márczius 14.

Sajtószabadság.

1848 márczius idusa: nagy idő,
nagy emberek.

A vaskalapos cenzura kezéből kicsavarták a gyűlöletes irónt. A gondolat bilincse lehullott, a sas kibonthatta szárnyát, többé nem zárta kalitba senki. Fel is szállott büszkén a magasba, a hova csőrében az elégületlen nemzet szívéből tűzcsóvát vitt, melynek szikráit lehullatta széles e hazában mindenüvé. Nyomukban táborlázok gyultak ki, aztán nemsokára lángba, vérbe borult az egész ország a nemzeti ideálért, az alkotmányos szabadságért...

Örök időkre emlékezetes események rohamos egymásutánban követték egymást. Emlékük felidézésénél azonban sohasem szabad felednünk, hogy mindenekelőtt a sas szállt fel, az szórta le a szikrákat. A mi az ibolyák havának tizenötödik napján történt...

— 1902 márczius idusa? Romlott értelmiség, gyenge nép!

A sok vér, sok gyász árán kivivott nemzeti ideált, az alkotmányos szabadságot alig becsüli meg. Ott van mindjárt a márcziusi ifjuság nagy munkája, a szabadsajtó. Ma bő köpönyeg, a mely lemerdek visszaélést takar.

Idegenszerű, üzleti szellem uralkodik manap a hazai felekezeten sajtóban. Ez a szellem azt tanítja, hogy a tollnak nincsen elve, nincsenek igazságai, — nin-

csen jelleme. Munkása szóra, haszonleső szolg., aki folyton változtatja helyét és oda szegődik, ahol jobban fizetik. A sajtó madara már nem a büszke, bérci sas manap, ettől a hatalom polczán sokszor kellene félni, hogy lecsap — hanem a papagáj, a mely csak azt hadarja el, ami a gazdája fülének jól esik, amire betanították.

A sajtó a társadalommal, a családdal szemben — azt tanítja ez az üzleti szellem — ne Isten pacsirtája legyen, amely napsugárban fürdik, hanem veréb, amely ólálkodik minden faágon, tekint a családi szentély minden ablakán, hogy aztán kiméletlenül kifecseghesse, elcsiripelhesse féltve őrzött titkait.

Az üzleti szellem e tanai, kevés dícsérendő kivétellel, tért hódítottak mindenütt. A sajtó keresztény munkásait is megrontották s ma már, egy lelkes kis gárda leszámításával, nagyobbára felekezetlenek lettek ők is. Mindenről irnak és mindenkinek, mindenüvé. Ha kell imádságot, ha kell káromkodást verben, avagy prózában. De megrontották e tanok immár magát a publikumot is, amely egyfelől, kivált magasabb rétegeiben, jó pénzért hallgatást, vagy hízelgést, másfelől a középső társadalmi osztályokban pletykát, szenzációt vár a sajtótól és ezeken kívül — itt is, ott is — minden egyebet, csak igaz szót nem. Meghunyáskodás a hatalom időleges birtokosai előtt, rágalom, pszichológus felsőbb parancsszavakra, vagy kedvükért: *ez az elvtelen sajtó politikai függelensége; féktelenség, szabadosság, kiméletlen pletyka;*

ez a sajtó társadalmi szabadsága az üzleti szellem napjaiban.

A végletek tehát itt is találkoznak. A toll a szolgalelkű meghunyáskodásért, mire munkása a vonal felett készletti, a vonal alatt féktelen szabadossággal áll boszut. Minő irány uralkodik, minő dolgok írónak meg a híres felekezeti szükörűségen kívül álló (azaz hogy bizonyos tekintetben veszedelmesen felekezeti szellemben szerkesztett) lapok tárczavonataiban, a regénycsarnokban, no meg az irodalmi és művészeti kritika rovatában! Persze, csak a politika köreit ne zavarja, vagy inkább úgy zavarja meg a sajtó munkása, ahogy a fizető klikkeknek tetszik, akkor aztán az erkölcsi világrend ellen — miattuk — annyiszor és úgy rohanhat ki, ahányszor, ahogyan kedve tartja. A sasnak csak a felhők között nem szabad járnia, hogy le ne csaphasson, lefelé azonban — az üzleti szellem vigaszul ezt hirdeti — olyan mélyre szállhat, amilyenre akar és felfelé fecskendheti a sarat az ollárképekre...

A sajtó e féktelensége, megrontván a közönség erkölcsi izlését, demoralizálta a gondolat-közvetítés minden nemét és kivált a szépirodalmat, a színpadot s az ábrázoló művészeteket. Mert az irodalom érzelmi iránya, a színpad tragársága, a tárlatok hatásvadászó nudításai nem annyira egyéni aberrációknak, beteges írói és művészi hajlamoknak tudandók be, mint inkább annak, hogy az alkotók közül azok, kiket szintén reklám és üzlet vezérel, látva, hogy a közönség izlése

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Tapasztalt orvosság.

Írta: Georges Duncan.

— Én vagyok a legszerencsétlenebb halandó ezen a világon! — szakadt fel a hang Mr. Maddox kebeléből. — Legnagyobb szerencse volna rám nézve ha szomorú életemnek hirtelen vége szakadna. Ugy sem siratna meg engem senki fia az emberek közül.

— Ej bácsi, hagyj fel ezekkel az istentelen beszédekkel — kérlette őt unokahuga szemrehányóan. Gondolj arra, mennyi fájdalmat okozol velük én nekem. Hisz senkim sincs a világon, a ki a sorsommal törődne, csak te. Mi lesz belőlem, ha te is megamra hagysz?

— Jusson csak eszedbe hugom William Cheevers ur. Ő gazdagon kárpótolt majd a vesztéséért. Egybiránt akármi történik is, én nem bírom tovább. Holnap lesz a napja, (déli 12 órákor) hogy ezeknek a földi gondoknak és vesztődéseknak véget szakítsak. Ez szitárd elhatározásom, melyen nem lehet változtatni.

Eme rettenetes feagyatással távozott Maddox a szobából magára hagyva Lizzit nagy fájdalommal...

— Mi bajod van? Talán nincs nyedre az új kalapod, a mit a divatárusod haza szállított? Vagy más egyéb adta elő magát? Szóltak

meg légy behízelgő hangon Cheevers a szobába lépve.

— Kedves William, rettenetes nagy baj van a házban. Károly bácsi holnap déli 12 órákor nem lesz már az élők között.

— Honnan tudod ezt olyan pontosan?

— Ő maga mondta.

— Hát ő honnan tudja ezt?

— Erőnek erejével öngyilkos akar lenni.

— No hát, csak hamis proféta ne legyen az öreg — szót William jót kaczagva.

— William kérlek ne üzz most tréfákat.

A bácsi szándéka komoly, szomorúan komoly.

— Engedelmeddel, kételkedni bátorodom.

Tamás vagyok benne.

— De mikor biztosítlak, hogy többször megkísérelte már, hogy magát elemészsze. Egy alkalommal szénagázzal akarta életét kioltani, de a szelepet nyitva hagyta. Én megszimatoztam a különös szagot s felvertem a szomszédokat és rá törtük az ajtót az öregre. Máskor fel akarta magát kötni, de a kötél gyenge volt és elszakadt alatta. Azután revolverrel tett kísérletet, hogy magát megölvi, de szerencsére elfelejtette a fegyvert megtölteni. Egyszer meg...

— Tyűh a teremfájat! — tört ki William, midőn Lizzinek a gyors beszédétől egy percze elállt a lélegzete — mekkora akaraterő rejlik ezen emberben! Már bizony, jobb sorsot érdemelne szegény. De mi baja tulajdonképp?

— Azt állítja, hogy ő a legszerencsétlenebb

ember ezen a földön; mindenkinek nyáiban van, s hogy megcsömörlött az életől.

— Tehát a tulvilágival szeretne próbát tenni. Leike rajta. De azért mi mégis keresztet húzhatunk a számadására.

— Hogy képzeled ezt?

— Jegyezd meg Lizzi, hogy egy büles vezér nem kürtöl ki soha, hogy mit akar, mik a terveit? Ezt eltitkolja sereg előtt. Hát még ha ez a sereg női armádia.

Szóltanul és mogorván ült a bácsi másnap a reggelhez. Ennek végzetével rövid, de érzékeny búcsút vett az unokahugától.

— El kell válnom tőled lányom, hiába! Már csak pár óráam van hátra ebből a sivár, örömtelen életből. Adja Isten, hogy boldogabb légy az életben mint én voltam...

Ezen szavak után hevesen megölelte hugát és gyorsan szobájába ment, melyet magára zárt, hogy megtegye végső intézkedését.

— Most kilencz óra, tehát még három órai időm van, a mi untig elég a végrendelet-kezésre — motyogott a jellelt magában.

Rövidabb oldalán fogta a dolgot s egy óra alatt papírra vetette végső akaratát.

— Milyen lassan mászik az idő! — beszélgetett újra. Még csak tizenegy, azt sem tudom, hogy huzzam ki tizenkettőig, mert most az egyszer komolyan megvágok az életől, mire delet harangoznak.

Nem harangoztak, csak kopogtattak.

— Nem nyitok ajtót senkinek. Semmi

milyen furcsa irányba tévedt — a haszon szempontjából maguk is annak hódolnak.

Javarészt az izlés e dekadenciájának okozata azután, hogy a lant, melyen egykor zsoldárszerű szerelmi dal szólt, ma az üzleti poézis kezében tivrnyák kobzává szegődött, hogy a műsák templomában vad indulatok tobzódnak és hogy az ecset művésze ma már mindig csak szemérmetlen nuditásokat ír vásznára.

És mindez a sajtószabadság örve alatt történik. Ugy, hogy Roland asszony jól ismert híres mondását manap így kellene módosítanunk: *Sajtószabadság, de sok visszaélést követnek el a te szent nevedben!* . . .

A tulprodukczió mindenkor ártalmas. Annak gátat kell vetni. Az ellentétek itt amugy sem egyenlíthetik ki egymást soha. A megengedett erkölcsi féktelenség nem pótolhat senkit eladott politikai függetlenségéért. De gátat kell vetni ennek a túltengésnek azért is, mert a szabadság korlátozása határozott követelménye a szabadság igazi fogalmának. Hiszen a lét joga magában foglalja egyúttal az öngyilkosság tilalmát is.

Ha már a politikai elvtelenséget, a lépten-nyomon előbukkanó *idegenszerű kufárszellemet* nem sikerül kiküszöbölni a felekezeten sajtó teréről, legalább annak az erkölcstelen irányzatnak vessünk gátat, a mely már nem a politikában dominál — s azért nem is képezhet pártkérdést — de a sajtószabadság álarcza alatt a társadalmat metelyezi meg s a családi szentélybe hatol és üde, ártatlan lelkek veszedelmére tör észrevétel nélkül, alattomosan . . .

Tartozunk ezzel a szó ideális értelmében vett sajtószabadságnak és 1848 márczius idusának, melynek ma ötvennegyedik fordulóját ünnepeljük.

— Szabadság napja, üdvözlégy! Köszöntünk téged.
Dr. H. L.

Fejérváry utódja.

Fejérváry utódjára nézve különböző kombinációk merültek fel. Emlgetik *Jekelfalussy Bolla* és *Klobucsár* altábornagyokat, sőt gróf *Andrassy* Gyuláról is van szó. *Jekelfalussy*, Lajos *Krieghammer* jelöltje és így nagyon valószínű, hogy Jekelfalussy Lajos lesz a miniszter.

Gromon Dezső semmi szín alatt nem marad meg az új miniszter mellett; az államtitkárságra egyelőre csak két nevet emlegetnek: *Bolgár* Ferenczét és *Münnich* Aurélét. Az előbbi szintén *Krieghammer* jelöltje.

Münnich Aurél a diósdai mandátum ügyében annyira blamáta magát, hogy komolyan számba sem jöhet. Széll Kálmán erre a kinevezésre nem is gondol, mert tudja, hogy *Münnich*nek nehéz helyzete lenne a Házban.

A szociálizmus Németországban.

A németországi szociálizmus hatalmas gyarapodásáról tesz tanúságot az a körlevél, melyet a német ipari vállalkozók egyesülete intézett tagjaihoz a szociálizmus leküzdése céljából. A »Vorwärts«-nek birtokába jutott a körirat egy példánya, melyből megtudjuk, hogy a szociálista szavazatok száma a legutóbbi választások alkalmával 1898-ban 2.107.000 volt, míg 1881-ben csak 812.000 volt. A legközelebbi választásoknál a szociálisták három millió szavazatra és mintegy 100 mandátumra számítanak.

A szociálista képviselők száma a birodalmi gyűlésben jelenleg 70, a mi már szintén tekintélyes szám. A szociálista párt a birodalmi gyűlés leghatalmasabb frakciója a katolikus centrum után. Természetesen a pártnak ily megnövekedése az általános titkos választói szavazati jognak tulajdonítandó, a mely Németországban a birodalmi gyűlési választásoknál érvényben van. Hozzájárul ehhez az a kiterjedt és ügyesen szervezett agitáció, melyet a pártvezetőség mindenkor kifejt. A szociálista sajtó Németországban valóságos hatalom lett.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 14.

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert az ülést megnyitja, mely után felolvasták a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Belitska Béni bemutatja az állandó igazoló bizottság jelentését, mely szerint *Kiss Ernő* Szolnokon megválasztott képviselőnek mandátumát a 30 napi kérvényezési idő fenntartásával igazolták.

Elnök: Következik a földmivelségi tárcza költségvetésének tárgyalása.

Lázár Árpád: báró *Solymossy* Odön.

A vizszabályozás ellen.

Solymossy Odön báró beszéde elején a vizszabályozási dolgokkal foglalkozik, részletesen ösmertelve a Rába vízének lecsapolását. A szabályozások sokkal többre kerültek, mint a mennyi hasznot nyújtanak s ezáltal a vidék lakosságát lassankint tönkreteszti. Szerinte az ottani szabályozások ellen állást kellene foglalni a törvényhozásnak. Ösmerteti a Fertő-tó lecsapolásának hátrányait. Ha van víze a Fertőnek, virágzó zöldségtermelés van ott, mely bár kevés, de biztos hasznot nyújt, lecsapolásával azonban kiteszik a népet a kétes bizonytalanságnak.

Ezután a munkásnép és a kisgazdák sanyaru helyzetére tér át és sürgeti annak javítását két irányban különösen, az eladósodást és a könnyelműségeit tekintve. A kormány gazdasági politikáját egyébként helyesli s a költségvetést elfogadja. (Zajos éljenzés a jobboldalon).

Illyés Bálint: *Marjay* Péter.

Őrizd és műveld a földet.

Marjay Péter bibliai mondatokkal fűszerezte beszédét. A szentírás ama szavaival kezdte, hogy »Őrizd és műveld a földet«. Ebben nyomon benne van az egész földmivelségi program. A régi időben jó viszonyok közt művelték a földet, persze nem volt sem totalizátor, sem osztályországjáték, sem lófuttatás. (Zajos helyeslés a szélsőbalon). Hosszasan foglalkozik az állategészségügyvel s kéri a minisztert, hogy erre nagyobb gondot fordítsanak.

A vadászati jog mai állapota a kisgazdákat sérti.

Kifogás alá esik a kisgazdák szempontjából a legeltetési ügy is, valamint az ár-

közük hozzám? Szólt ki bosszusan a halálra szánt.

— Nagyon sajnálom, hogy nincs inyére a háborgatás — hallatszott kívülről valami lágy hangon azonban szánót vetettem az eshetőséggel, s lakatost is hoztam magammal, ha Ön az ajtót ki nem nyitná.

Maddox felállt helyéről és ajtót nyitott. *Cheevers* hóna alatt egy fényezett szekrényvel a szobába lépett. Azután vigyázva letette a tárgyat az asztalra, a mi megtörténvén, *Maddox*kal szemben helyet foglalt és mereven farkasszemmel nézett a házigazdával.

— Micsoda sürgős ügy hozta Önt most ide? Láthatja, hogy mind a két kezem el van foglalva munkával.

— Hohó kérem, én teljesen tájékozva vagyok Ön felől és ismerem az Ön szándékát. Azonban ne higye, hogy valamiképpátolai akarom annak kivételében. Pár fontos kérdést akar nek még csak Önnel hamarjában megbeszélni. De hogy rögtön rá terjék a mondókámra, szabad kérdenem, gondoskodott valahogy Ön a huga jövőjéről?

— Ez ne fájjon Önnek. Ne törje rajta a fejét! — Már hogyné, mikor azon a ponton állok, hogy miss *Silvent* feleségül vegyem. Tán érthető valami, hogy . . .

— No jól! Vegye tudomásul, hogy bőkezűen gondoskodtam a sorsáról.

— Köszönöm ezt a kijelentést. Örvendek neki. Engedje meg azt a kissé tapintatlan kérdést tennem, hogy hol a végrendelete!

— Itt fekszik íróasztalomon, válaszolt *Maddox* kezét az iratokra téve.

— Nem bízná rám az iratot megőrzés végett?

— Önre? Miért Önre?

— Mert könnyen elveszhetne.

— Köszönöm, majd megőrzöm magam — válaszolt kissé ingerülten *Maddox*.

— Ugy hát hagyjon hátra valami írásbeli utmutatást arra nézve, hol fogjuk azt a halála után feltalálni. Így legalább megkímél bennünket a hosszas kutatástól.

— Sürgősen kérem önt *Cheevers* ur, hagyjon fel a további mulattatásommal. Nincs szükségem a tanácsára.

— Aha elérkezett a kedvező pillanat! Lássunk hozzá a dologhoz szaporán. Gondolta magában a vendég.

— *Maddox* uram, mielőtt eltávoznám Öntől, még egy javaslatot állok elő a végből, hogy meggyőzzem Önt az én szolgálát készségemről és önfeláldozásomról. A jelen pillanatban úgy lehet hasznát vehetné Ön itt ennek az apróságnak. Nem kell egyebet tenni az embernek, csak a nyakába tűznie, mint a gallert s a szerszám hegye azonnal befuródik a nyakba és átszúrja az ütő eret . . .

— Szent Isten! Ez borzalmas halál lennel — szólt *Maddox* mezevarodva.

— Azt gondoltam, hogy ép azt hajhászsa. Nohát akkor ajánlok más valamint. Ez itt egy kerék, látja? A hozzá való szíjat az ember szépen a nyaka köré tekeri, a kereket egy lódi-

tással mozgásba hozza, mire az az ördög masina oly erővel szorul össze a nyakon hogy utána csak egy lötyög a fej a helyén s csak a bőr tartja még a törzsön. A halál tehát bizonyos felelősséget vállalok érte, hogy bizonyos.

Maddox borzadva és sáppadtan húzódt el a géptől.

— Továbbá akadna itt egy torpedóforma história is nitrogliczerinnel töltve. Ugy be lehet venni a szájba, mint egy mandulát, ha aztan egy kicsit megropogtatja az ember, széjjel robban és ezer darabra szakítja a fejet. Hiába, csak még sücs párja az olyan öngyilkossági módszernek, mely tudományos alapokon nyugszik! Ugyan tegyen vele egyszer kísérletet, meglátja, hogy máskor is teljes bizalommal folytathat hozzá! Vagy ha ez nem tetszik, ugy egyesíteni lehet egy kalap alatt mint a három gyilkos szerszámot . . .

— Ön tán bolondnak tart engem *Mr. Cheevers*? Tört *Maddox* hirtelen haragra gyulva. Tanácsolom azonnal lóduljon a szobából, különben kijövök a türelemből.

— Bocsanat, még nem végeztem a készlelékeimmel. Egy egész csapat van még hátra, válogathatunk belőle tetszés szerint. Egyébiránt a mint akarja — tette hozzá nemsokára, a mint látta, hogy az öngyilkos feldult arccal botot rag d. Megyek már, a szekrényt azonban itt hagyom a rendelkezésére. Arra kérem csak, hogy halála előtt írja fel egy czédulára, hogy melyik szerszámot vette igénybe a kivégzésnél.

mentesítő társulatok eljárásai. Sok igazságtalanság van ott napirenden. A kivándorlást meg kell szüntetni, az ipart fejleszteni, akkor nem kell néznünk buzakivitel iránt, elég volna a belfogyasztás, minden magyar ember buza kenyereit enne, nem mint most. Es ha ez meg lesz, fel kell állítani az önálló vámterületet. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon). A kivándorlások igen nagy arányt kezdenek ölteni, ezt minden áron meg kell akadályozni. A szőlőművelést illetőleg nincsen megelégedve teljesen. Be kell hozni a fokozatos adórendszert, a kataszteri új becsléseket, de ne adóemelést kövessen ám ezt.

Végül óhajtja, hogy addig legyen Darányi földművelési miniszter, míg e bajokat orvosolni fogja. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon).

Gazdasági főiskola a vidéken.

Szemere Miklós: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Örömmel üdvözlöm a földművelési miniszter urat azt a tervét, hogy egy gazdasági főiskolát szándékozik létesíteni, de élénken tiltakozom az elte, hogy a gazdasági főiskolát — a mint némelyek szeretnék — Budapestre tegyék. (Helyeslés a középben).

Szerény véleményem szerint a tanuló ifjúságot fővárosokban koncentrálni nagyon hibás dolog. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon és a középben.) Vöröfény, nap, levegő kell a fiataloknak, mint mindennek a természetben, a mi élni akar és fejlődni. Testben a nagyvárosi rossz levegőn a fiatal emberek elcsenevészednek, a tanulástól ezer szórakozás által eltereltek. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon és a középben.) És a mi a tanuló élet főkövetelménye: a kollégáns együttélés, az ideális, üde deák-közselem, — a mely az angol és német egyetemek fő vonzóereje és büszkesége, — felette nehezen él meg szintén a fővárosokban és aligha verhet maradandó, szolid gyökeret a világvárosok chaosában. (Élénk tetszés.)

Megengedem, hogy egyes szakmákra, mint az orvosira, szükséges egy nagyobb város; de még itt is mondhatok kivételt, pl. Franciaországban Montpellier, Németországban pedig több jeles kisvárosi egyetem kitűnő orvosi fakultással bír.

De most nem akarok bővebben az egyetemről és a fővárosokról szólni; más alkalommal lesznek bátor. T. ház, erre a förtte fontos és égető kérdésre reá térni. De még egy tárgyra kívánom az igen t. miniszter ur figyelmét felhívni — a kinek hazafias munkáerejét jól ismerem. — kérem az igen t. miniszter urat, vessen alkalomadtán egy tekintetet a

hogy testének darabjait össze szedegethessük és egybe rakhassuk és azt . . .

Tovább nem folytathatta Cheevers a beszédet, mert annak rendje és módja szerint kitétek a szűrést a szótából . . .

— Az Isten szerelméért — szól már William, hogy állunk? Van még egy Lis remény a bácsi életéhez.

Eszeggett Lizzi Cheeversnek; a mint újra találkoztak.

— Még pedig egész alapos. Csak jó ebédet találj, jelöltünk minden bizonynyal lejön velünk ebédre.

— S így is történt valóban. Károly bácsi szótalan maradt ugyan eleinte az asztal mellett, mindazonáltal hatalmas étvágyat mutatott az ételekhez.

— Lizzi — szólalt meg végre úgy egy óra múltán — láttál-e már olyan embert életében, a kire bátran elmondhatni, hogy ő az ostobák fejedelme és mintaképe?

— Nem emlékszem már s egyáltalán nem értem, hogy hova célzol?

— Csak azért mondom, mert ha eddig nem volt, most van alkalomad illet látni — válaszolt Maddox fanyar nevetéssel és visszavonult a szobájába.

A történet vége az, hogy Károly bácsi gyökeresen kigyógyult bajából az öngyilkossági eszmékből s a legjobb bánálatban egyetértésben éli napjait vejével: Cheevers ural.

Boszniában Kállay által alapított földművelési ataciókra. Ezek a legegységibb gazdasági oktatással és gazdasági neveléssel foglalkoznak. Es ott az állam 4—500 holdas területeken mintaszerűleg gazdálkodik és a gyakorlatban fiatal földműveseket — olyformán mint nálunk — gazdáknak nevel. Van egy erdészeti stáció is, valami 3000 holdon.

Azt hiszem t. ház, hogy mi még nem vagyunk annyira előre, hogy esetleg hasonló gyakorlati földműves stációknak hasznát ne tudnánk venni. (Ugy van! Ugy van! a középben és a baloldalon). Állami birtokunk is volna reá elég. Méltóztassék tehát a t. miniszter urnak a bosnyák stációk rendszeréből a mit jónak lát, meghonosítani, vagy ha úgy tetszik, okkupálni. (Helyeslés).

Tűzhely-védő törvény.

T. képviselőház! Ha pedig Ő felsége kormánya, a Széll-kabinet, a melynek én kis, parányi támasza vagyok, egy monumentális alkotással akarja a föld népét megajándékozni, azt a népet, a mely adójával fedezi a költségeket és vérevel megvédi a hont, akkor bizza meg Darányi miniszter urat, hogy tanulmányozza a *homestead*-törvényt. (Élénk helyeslés és tetszés a középben és a szélsőbaloldalon). Jefferson elnöknek ezt a nagyszabású művét dolgozza át a magyar viszonyokra és nyújtson be törvényjavaslatot, a mely mint a humánus Amerikában, ápolja, védje a jó, becsületes föld-népet. (Élénk tetszés és helyeslés a középben és a szélsőbaloldalon). Nemcsak hitel kell ennek, — a mivel esetleg vissza is él, — de első sorban »homestead«, ez az edes otthoni védő törvény, (Élénk helyeslés a középben és a szélsőbaloldalon) a mely Észak-Amerika 52 államából 20 év előtt megvolt már 38 államban. Ezer szociális bajt fog vele orvosolni a kormány egy csapással és kiérdemelné a nemzet örök hálaát. (Élénk helyeslés).

A költségvetést egyébként elfogadom. (Élénk helyeslés jobboldaltól és a középben.)

Chernel Gyula: A lótenyésztésről beszél, majd a gazdaság egyes ágait bírálja. Kívánja az önálló vámterület felállítását. A költségvetést nem fogadja el, mert bizalmatlan a kormány politikája iránt.

Külföldiek térfoglalása.

Baross János a nagybirtokosokról szólva, kívánja, hogy a külföldön élő nagybirtokosok magyar gazdaságukat tartanák birtokaikon. Óriási szociális, gazdasági és nemzeti veszély fenyeget bennünket a külföldiek térfoglalása részéről. A legradikálisabb megoldás lenne az, ha a külföldieknek nem engednők meg a birtokzerzést. Ez azonban sok akadályba ütközik.

Elismeréssel említi egyébként, hogy a földművelési miniszter eddig is több prezentív intézkedéssel igyekezett a baj hatását csökkenteni, de ez nem elég, mert oly óriási mértékben mobilizálódott a magyar föld, hogy mélyebbre ható intézkedés kell. Kéri a földművelési minisztert, készítessen hiteles statisztikát a birtokváltozásról.

Szól azután a szabadelvű politikáról. (Kérlások a szélsőbaloldalon: Iparpolitikáról beszéljen)

Baross János: Iparpolitikában is az a szabadelvű, amely nemzeti alapon áll. A költségvetést elfogadja.

Öt perc szünet.

Szünet után:

Gróf **Keglevich Gyula** szól a költségvetéshez s méltatva a kormány érdemeit, elfogadja azt.

A Tisza István bankja.

Lukács László pénzügyminiszter válaszolt ezután **Zboray Miklósnak** a Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank válsága ügyében hozzáintézt interpellációjára. Válaszában kijelenti, hogy a magyar kormány külön összeget mint állami támogatást nem adott a banknak, csupán a törvény által megengedett kedvezményeket; illeték és adómentességet adott. A felügyelet kérdését

illetőleg a kormány csak adózási szempontból ellenőrizhette a részvénytársaságot és ezt megtette mindenkor. Az alapszabályok ugyan a társaság főcéljául a hazai ipar fejlesztését tűzik ki, de nem tiltják a külföldön való vállalkozást sem. Azt elismeri, hogy a társaság a hazai ipart egyáltalán nem fejleszté s ezért most már jogos az a kérdés, hogy a társaság az állami kedvezményeket a jövőben igénybe veheti-e? Azon 2.400.000 koronából, melyet a kormány helyezett el a bankban, már csak 166.000 korona van a bank kezelése alatt, a többit visszakapta az állam. (Helyeslés a jobboldalon.)

Zboray Miklós rövid viszonzválasza után a többség a pénzügyminiszter választát tudomásul vette.

Szerb kongresszus.

Utás végén

Favovits Ljubomir a következő interpellációt intézi **Széll** miniszterelnökhöz a szerb nemzeti egyházi kongresszus összehívása tárgyában:

1. Kérdelem a t. miniszterelnök urat, lesz-e a szerb nemzeti egyházi kongresszus még ez évben a gör. kel. Husvét és Pünkösd közötti törvényszabta időben összehívva.

2. Meg lesz-e hagyva az összehívandó kongresszusnak az autonómiáknak összes elismerés és törvényes jogait akadálytalanul gyakorolni?

A ház legközelebbi ülését hétfőn tartja.

UJDONSÁGOK

Márczius Idusa.

Nemzeti ünnepnapunkra ébredtünk fel újra s úgy találjuk, hogy e nap varázssereje nem fogy el az eltűnt félszázad után sem, de mint egy ős nemzeti monda — nagyságában, főségében egyre gyarapodik. Márczius 15-én született meg újabb alkotmányosságunk s felszabadított szárnyakkal rohant az ország a fejlődés útjain.

Az évfordulót lelkiesen ünnepli meg Nagyvárad városának hazafias polgársága és minden kőszintézete.

Az ünnepélyek sorrendjét a következőkben adjuk:

Délelőtt.

8 órakor. A váraljai közs. főiskolában a IV. osztály tantermében tartják hazafias ünnepélyüket a következő műsorral:

Hymnusz (két szólamra) **Mártonffy Zoltán** vezetése mellett éneklék a IV. és V. oszt. növendékek. Ünnepi megnyitó. Tartja **Markovits Pál** igaztanító. Márcziusi események versben **Rudnyánszky Gyulától**. A szabadság napja. Szavalja **Silberman Antal** V. oszt. tan. Márczius 15. Szav. **Nagy Vilmos** V. o. t. Az ifjúság a városházán. Szav. **Molnár János** V. o. t. Ének. Ezer esztendeje annak (egy szólamra). Fel Budára! Szav. **Barátka Béla** V. o. t. A nemzeti színházban. Szav. **Czirják L.** V. o. t. Márczius 15. Pozsonyban. Szav. **Nagy F. V.** o. t. A nemzet követői Bécsben. Szav. **Szücs Mózes** V. o. t. Ének. Kitárom rezkető karom (két szólamra). A haza. Pósa Lajostól. Szav. **Szala T.** IV. o. t. Nemzeti zászló. Szav. **Barticsán Ármin** III. o. t. Ének. Csak gyönyörű nemzet (egy szólamra). Nemzeti lobogó. Szav. **Muklár Sándor** I. oszt. t. Magyar huszár Hetey Gáboról. Szavalja **Mucsi István** III. o. t. Ének: Petőfi-dal (két szólamra). Előre! Tóth Kálmántól. Szav. **Bene József** IV. o. t. Kedves hon. Horkay Antaltól. Szav. **Algay József** II. o. t.

Fel 9 órakor. A községi polgári iskola ünnepélyét az iskola helyiségében, polgári iskola (fődszint 6. a.) tartja.

9 óra. A Felső Kereskedelmi Iskola műsora: Hymnus. Eneklék a tanuló ifjúság. A szegény jobbágy. Irtó Arany János Szavalja **Baum**

Andor, középső osztálybeli tanuló. A szabadság napja. Irta Jakab Ödön. Szavalja *Hacker* Andor, középső osztálybeli tanuló. Ünnepi beszéd. Tartja *Herczegh* János felső osztálybeli tanuló. Mi a haza? Irta Abrányi Emil. Szavalja *Weisz* József, felső osztálybeli tanuló. A Szózat. Eneklő a tanuló ifjúság.

11 órákor. A felső leányiskola. Ünnepelet, melynek nagy vonzereje *Tordai* Graill Erzsébeti beszéletei lesznek, a Kereskedelmi Csarnok nagytermében tartja meg.

Délután.

3 óra. A főgymnázium ifjúsága az intézet dísztermében.

Műsora: 1. Kossuth búcsuja. Előadja a főgymn. zeneegyesület. 2. Elnöki megnyitó. Tartja *Barcs* Sándor VIII. o. t. ifj. elnök. 3. Előre! Tóth Kálmántól. Szavalja *Beczkay* Jenő VIII. o. t. 4. Ünnepi felolvasás. Irta és felolvassa *Fekete* Sándor VIII. o. t. 5. Nemzeti lobogó Zsaskovszkytól. Előadja a főgymn. dalóskör. 6. Nemzeti dal Szavalja *Pélerfy* Elemér VIII. o. t. 7. Hunyadi-induló. Előadja a főgymn. zeneegyesület.

3 óra. A realiskola ifjúsága az intézet dísztermében.

Műsora: Megnyitó. Mondja: *Serényi* Gusztáv VIII. oszt. tan. Márcz. 15. Jakab Ödöntől. Szavalja *Dulka* Akos VIII. o. tan. Márcz. 15. Felolvassa *Grósz* Andor VII. oszt. tan. Alkalmi költemény. Szavalja *Szemes* Imre VIII. o. tanuló. Kossuthnóta. Eneklő a dalkör. Nemzeti dal. Szavalja *Schlosser* G. VIII. osztályu tanuló. Szózat. Eneklő az ifjúság.

3 óra. A várad-velencei gazdakör saját helyiségében.

Műsora: 1. Himnus éneklő a dalkör. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: *Adler* Sándor joghallgató ur. 3. Talpra magyar. Szavalja *Haraszty* Lajos ur. az Előre szerkesztője. 4. Mi a haza! *Abrányi* Emiltől. Szavalja: *Weisz* József ker. isk. tanár. 6. Költemény. Irta és felolvassa *Haraszty* Lajos ur. 7. Hazafias költemény. Szavalja: *Molnár* Dezső ur. 8. Szózat éneklő a dalkör.

4 óra. A régi népkör saját helyiségében.

Műsora: 1. Ünnepi beszéd. Tartja dr. *Stokker* József. 2. Talpra magyar *Petőfi* Sándortól. Szavalja *Magyary* Jenő. 3. Kurucz nóták. Eneklő *Peterdy* Etuska k. a., a Szigligeti-színház új tagja, czimbalmon kíséri *Molnár* Károly. 4. Márczius 15. (méltatás.) Irta és felolvassa dr. *Tóth* Ferenc ügyvédjelölt ur. 5. Mese költemény. Irta ifj. *Markus* János, szavalja *Deésy* Alfréd a Szigligeti színház tagja. 6. Visszaemlékezés. Irta és felolvassa *Gábor* Juliska k. a. 7. Nóták a magyar világból. Czimbalmon előadja *Molnár* Károly.

1/2 6 óra. A kir. kath. jogakadémia ifjúsága az intézet dísztermében. Műsora:

Ünnepi beszéd. Tartja: *Szkalák* Zoltán. Talpra magyar! *Petőfi*ől. Szavalja: *Bodó* László.

Alkalmi beszéd. Tartja: *Rátkay* József. Márczius idusa Szávay Gyulától. Szavalja: *Géczy* Imre.

Alkalmi felolvasás. Tartja: *Ujfalusi* Sándor.

Szent nyomok Váradí Antaltól. Szavalja: *Dayka* Endre.

Este.

8 órákor jönnek össze az öreg 48-as honvédek a Kis pipa vendégházban, hogy mint élő szemtanúk emlékezzenek vissza a nagy napokra, lelkesedést öntve a mai nemzedékre.

Ugyancsak este 8 órákor tartja a polgárság ünnepét a Fekete Sas nagytermében, hol étlap szerint bankettet rendeznek.

Nagyvárad város h. polgármestere *Rimler* Károly rövid beszédben megnyitja az ünnepséget. Azután *Sulyok* István ünnepi beszédet mond, melyben a nagy nap jelenőseit méltatja. Utána *Szokolay* Tamás, dr. *Stocker* József, dr. *Adorján* Emil fognak beszélni.

Az ünnepély folyamata alatt a dalárda több alkalmi dalt ad elő, *Szarvasi* Sándor a színtársulat kiváló művésze a Talpra magyar fogja elszavalni. Hazafias verseket szavalnak: *Beczkay* Jenő és *Bodó* László.

Az ünnepi vacsorán kéretnek a polgárok családjaikkal megjelenni.

TÁJÉKOZTATÓ

Márczius 15. Pályázatok beadásának határideje a város hivatalokra.

Márczius 16. Hegyközségi gyűlés.

Márczius 19. Meggyűlés.

Márcz. 20. Városi tisztújítás.

Márcz. 22-26. Sorozás Nagyváradon.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgymnázium dísztermében d. e. 11 órákor.

Ápr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgymnázium dísztermében d. e. 11 órákor.

Ápr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **Premontreiek ünnepe.** Márczius 12-ike igen emlékezetes a premontreiek történetében. E napon adta ki száz évvel ezelőtt, 1802-ben I. Ferenc király azt a diplomát, melylyel a II. József császár által eltörölt premontreieket 15 évi szünetelés után ismét visszaállította. A jászóvári premontreiek husvét után, **fehérvasárnapon** fogják **Jászóváro**ll megünnepelni a százados rendi jubileumot, mert ekkor vonultak be a tizenöt év előtt való szomorú időkből még életben maradottak, számszerint heten ki-nevezett első prépost-praelátusokkal *Zászló* András dr. volt egyetemi tanár s rector magnificus-sal székesegyházukba, hogy elfoglalják stallumaikat. A mostani prépost-praelátus, *Takács* Menyhért dr. ez örvendetes alkalmából jubileumi káptalant tart, melyet fényes hálaadó isteni tisztelettel köt össze. Saját maga fog celebrálni, a jubileumi egyházi szent beszédet pedig a rend egyik idősb tagja tartja. Ez alkalomra jubileumi névtárat is ad ki a prépostság, az elmúlt száz év viszontagságteles s érdekesen megírt történetével. A közgyeltes ünnepségen megígérték részvétőket azok a főpásztorok, kiknek egyházmegyei területén a prépostság reaházai s tanintézetei vannak, nevezetesen: *Schlauch* Lőrincz bíborosok nagyvárad, *Bubics* Zsigmond kassai s *Ivánkovics* János rozsnyói megyés püspökök.

* **Kitüntetés tanf. ügyelő.** Ö apostoli királyi Felső Gräff Nikaz, Bacs-Bodrog vármegye és Zombor szabad királyi város tanf. ügyelőjének, a tanf. ügy. t. é. sz. sz. érdemei elismerésül a **Ferencz József**-rend lovag keresztjét adományozta.

* **A megfertőztetett Körözs.** A Tiszántúl vetette fel ezelőtt mintegy négy évvel a Körözs vízének megfertőzését, a melyet a mezőtelegi Bihar-Szilágyi olajgyár szennyvizének az Egeres patakot át a folyó vizébe eresztésével idéznek elő. Azóta nem bírta Nagyvárad városa keresztül vinni, hogy megmentsék az állandó rettegéstől, a melyet méltán okozhat az a gondolat, hogy egy szép napon a vitriol és petroleum salak tükre teszi drága vízvezetékünket. Pedig dr. *Bulyovszky* József polgármester egész erővel lepett fel, azonban a helyi és főleg budapesti befolyásos részvényes k érdekein hajótörést szenvedett a legjobb akarat is. A legutóbbi városi közgyűlésen ismét felszínre került a dolog. Kíváncsiak vagyunk, hogy egyesek magánérdekeiért meddig veszélyeztetik még a kormány támogatásával egy város közegészségét és felmúlónál többre kerülő közegészségügyi intézményét. — A komédiából már elég lehetne.

* **A városi tisztújítás.** Márczius 20-án, a jövő hét csütörtökjén zajlik le a Nagyvárad város jövőjére nagy jelentőségű általános tisztújítás. A rendkívüli közgyűlés délelőtt 9 órákor kezdődik s valószínűleg délig nem ér véget. Ezelőtt 6 évvel délután fél 2 órákor fejezte be a törvényhatóság a választásokat, pedig sokkal simábban ment, mint most a minőknek ígérkezik. Ezuttal nemcsak a polgármesteri állás, de ezenkívül más helyek is szavazással döntetnek el, míg 6 évvel ezelőtt felkiáltással választottak. A pályázati határidő ma, szombaton délután 5 órákor jár le. Pályázó van elég; nem csak a most hivatalban levők, hanem külső emberek, sőt egészen idegenek is pályáznak. A különböző csoportok sürűn értekeznek, különösen a polgármester személyét illetőleg. A polgárság körében nagy visszatetszést szült a főispán kortesnyilatkozata s ezen nyilatkozatnak felhasználása, a melylyel a városatyákat befolyásolni akarták.

* **Pályázat katonai nevelőintézetekbe.** Közhirre teszem, miszerint a közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben, valamint a katonatiszti leányok nevelőintézeteiben, továbbá a fumei haditengerészeti akadémiában, ugyszintén a m. kir. honvéd főreáliskolában és a honvéd Ludovica-akadémiában az 1902-3. tanév kezdetén betöltendő kiscstári és magyar állami alapítványi egész- és féldíjmentes, fizetéses magán alapítványi helyekre vonatkozólag a m. kir. Honvédelmi Miniszterium által kibocsátott pályázati feltételek hivatali helyiségem (Olaszi, városháza, földszint 9. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1902. évi márczius hó 8-án. *Darvassy* Lajos, tanácsnok.

* **Határozás.** Okányi *Szlávy* Béla m. kir. honvéd-ereszes, a honvédelmiügyi miniszterium II. osztályának sok éven át vezetője, a III. osztályu vaskoronarend lovagja a katonai érdem-érem tulajdonosa, (aki hosszú ideig **Nagyváradon** állomásozott s itt közkedveltségnek örvendett, fia ma is itt a szolgál a honvédhuszároknál), csütörtökön délelőtt 55 éves korában meghalt. Az elhunytat ma szombaton, délután 3 órákor temetik el a IX. kerület. Erőd-utca 7. szám alatt levő gyászházból. Az elhunyt a volt koronaörök, *Szlávy* Józsefnek testvéröccse volt.

* **Még egy kérdés.** König megyetemi professzornál szigorlatozott egy fiatal mérnökjelölt.

A professzor fő teszi az első kérdést és a szigorlatozó halgat. Kapott néhány percnyi gondolkodási időt, de hát én Istenem! a min nagy tudósok éveken át törték fejüket, amíg kifundáltak, azt csak nem találhatja ki egy szegény szigorlatozó néhány percnyi drukkbant!

A professzor megesóvalta a fejét és föltette a második kérdést. A szigorlatozó kétségbeesetten nézett a plafondra, de hosszú és tüzetes keresés után sem talált ott semmi elfogadható választ. Ekkor aztán lesütötte a szemét és néma megadással hallgatott tovább.

Következett a harmadik kérdés. Ujabb hallgatás. Erre a professzor hideg udvariassággal szólott:

— Köszönöm! Elég volt!

A szigorlatozók már tudják, hogy mit jelent az, ha a professzor ur udvarias. Ez a halálos ítélet. A fiatal ember kétségbeesetten könyörgött:

— Tanár ur kérem . . . csak még egy kérdést . . . esedezem, még egy kérdést! . . .

— De hiszen bárom kérdést kapott már és egy mukkot sem tudott válaszolni.

— Csak még egyetlen kérdést! . . .

— No ha olyan nagyon vágyik rá, hát legyen! Kap egy könnyebb kérdést

A fiatalembernek új reménység sugárzott az arczán, König pedig nyájasan szólott:

— Hát mondja jelölt ur, — hogy van a kedves mamája?

* **Tavaszi helyett tél.** A kemény téli idő nem akar engedni, daczára, hogy pár nap múlva hivatalosan is itt lesz a tavasz s a kalendárium szerint:

„Jön a daru, meg a gólya! . . .”

A tavaszi kedves kép helyett zord téli a táj s a jégzállító szekerek nyikorgása emeli a „hangulatot”. Egyes helyeken az állóvizet felkeresték Halifax hívei, de a jégvágók csakhamar kiszűrték alulok a szilárd talajt. A „Városliget” taván pedig, amióta a város „gondozza”, még nem volt jég. Nagyon hiányzik a Rátkay József munkássága és gondoskodása.

* **Polgármesterek kongresszusa.** A polgármestereknek tavaly Aradon tartott országos kongresszusa az 1902. évi kongresszus helyéül Szegedet jelölte meg, a mely városnak kiküldötte a kongresszust meg is hívta. Most azonban ebben változás történt: Szegeden ugyanis ép az időben, a mikor a kongresszust tartják, tisztújítás lesz s erre való tekintettel a kongresszus előkészítő-bizottsága más hely után néz. Eddig Kassát és Kolozsvárt vették kombinációba s a két városhoz ez iránt kérdést intéztek. Szegedet már tavaly is kitűzték a kongresszus helyéül, de akkor is akadályai voltak: mult évben rögtönösen kellett Aradra összehívni a polgármesteri értekezletet, előreláthatólag hasonlóan történik az idén.

* **A nyelvek elterjedtsége.** A legújabb statisztika hiteles adatai szerint az európai nyelvek közül a legelterjedtebb nyelv az angol, melyet 100 millió ember beszél öt világrészben. Utána a következő nyelvek következnek: oroszul 87 millió, németül 73 millió, spanyolul 47 millió, francziául 43 millió, olaszul 35 millió, portugálul 20 millió, lengyelül 17 millió ember beszél. A germán nyelvek összessége 193 millió, a románoké 156 millió, a szlávoké 112 millió. Ezekhez képest Ázsiában csak egységes kínai nyelven 400 millió fölül beszélnek, japán nyelven 45 milliónyian.

A boldog házassághoz sok egyéb feltétel mellett egy fővelék szükség-eitetik, hogy mindkét házastest jó egészségrek örvendjen. Hi a apa és esaládfőntartó hosszadalma betegség által akadályozva van családja főntartásáról gondoskodni, ha a gond felüti fanyáját a családi hajlékban, csakhamar vége van a teljes családi boldogságnak. Éppen ezért kellene a házastársaknak leginkább gondoskodniok kölcsönös jó egészségükről. Milyen könnyen származik egy könnyű meghülésből komoly torok- vagy tüdőbaj, csupán csak azért, mert eleinte könnyen vettek egy jelentéktelen gyöngékedést. Légcső-katarrius, gégebaj, tüdőcsucs-affeciók, vérkőhűés, asztma, meliszorulás, tüdőkatarrhus, influenza, sőt köhögés és rekdtés is, mindenkor a leggondosabb kezelést igénylik. És emellett mostanság oly könnyen segíthet az ember önmagán és pedig egy teával, melynek kitűnő séjét a népek minden rétegében napról-napra mindjobban elismerik. A Dána, budapesti gyógyszerár által forzalomba hozott „Pectorá”-val való egyetlen kísérlet mindenkinek, aki az említett bajokban szenved, áldására lesz.

Aki valódi „Pectorá”-t akar, forduljon közvetlenül a Dána-gyógyszertárhoz Budapesten, Károly-körut 5., mely azt 2 koronás csomagokban küldi meg.

Igazságszolgáltatás.

Elutasított semmiségi panasz.

Veress Károly volt jarasbürosági kézbesítő szenzációs bűnpörében, a kit a mult év szeptember 20-án megtartott esküdtbírói főtárgyalás alkalmával a nagyváradi kir. esküdtbíróóság halált okozó súlyos testi sértés bűntettében mondott ki bűnösnek és 4 évi

börtönre ítélte, a kir. Kuria a beadott semmiségi panaszt elutasította.

A vádlott védője dr. Weiszberger Lipót ügyvéd ugyanis azon alapon élt az esküdtbíróóság ítélete ellen semmiségi panasszal, hogy a verdikt hozatal alkalmával figyelmen kívül lett hagyva a beszámíthatóság kérdése, az ítélet hozatalnál pedig nem alkalmazták a 92. §-t illetve nem vették figyelembe az enyhítő körülményeket.

A kir. Kuria a semmiségi panaszt elutasította, mivel a főtárgyalás alkalmával a védő által feltett kérdésekben, melyre az esküdték 7-nél több igennel felelték, befoglaltatott a beszámíthatóság kérdése, a tulajdonban lévő súlyosító körülmények miatt pedig, hiszen a vádlott nejt gyilkolta meg, a 92. §-t alkalmazni nem lehetett.

A kir. Kurianak a semmiségi panasz elutasítását tartalmazó ítéletét a jövő hó elején hirdeti ki a felek előtt az esküdtbíróóság.

A nagyváradi esküdtbíróóság ítélete tehát jogerős.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Arany lakodalom.

Vasárnap (d. u.): Aranylakodalom.

(ste: A cse-pürágók.

Székely Irén távoztása.

Nem zörög a haraszt, ha szél nem fúj. Hivatalosan nem volt ugyan bejelentve Székely Irén távoztása, de a lapok annyit emlegették, a társaságokban annyi szó esett róla, hogy okvetlenül kellett benne valami igaznak lenni.

Tegnap kiderült, hogy az egész, a mi igaz, egy kis fizetésemelés. *Polom négyezer korona.*

A dolog állása a következő:

Székely Irént Nagyváradra a közönség határozott óhajására szerződtette az igazgatóság. A nagyváradi közönség meg volt győződve, hogy a vidék legjobb primadonnája a miénk s ezért a legnagyobb örömmel fogadta a kiváló művész szerződtetését. Szeretettel vette körül a színházi publikum s nem volt fellépése, mely nem a legszebb külső sikert aratta volna. Szóval Székely Irénnek nem lehetett kifogása a közönség hódolata ellen.

Nem lehetett kifogása az igazgatóság ellen sem. Eredeti szerződése, mely most virágvasárnapkor járt volna le, 17,600 korona fizetést állapított meg részére. Ezt a szerződést a nyáron Kaposvárt meghosszabbították 1903. virágvasárnapig, de erre az utolsó évre fel emelte az igazgatóság Székely Irén fizetését 20,000 koronára.

Nem mondjuk, hogy ezt a fényes fizetést Székely Irén meg nem érdemelte. Sőt ellenkezőleg. Csak arra akarunk hivatkozni, hogy ezzel a fizetésemeléssel az igazgatóság elment addig a határhoz, a meddig a nagyváradi közönség színházpartolása mellett ma elnehet, 20,000 koronás primadonna fölötte kevés van a vidéken.

Székely Irénnek voltak egyéb óhajai is, a melyek viszont az ő részéről méltányosak; így némi szünet, másutt vendégfellépések, ha a kikötöttnél több ízben szerepelne, külön díjazás stb. Ezek figyelembe vételét az igazgatóság — tudósításunk szerint — meg is ígért.

Meglepésszerűleg hatott hát az igazgatóra egy szép napon Székely Irén levele, melyben kijelenti, hogy csak akkor marad Nagyváradon, ha fizetését *huszonnégyezer* koronára emelik fel, másülönben virágvasárnaptól kezdve

máshová szerződik. E levéllel szemben az igazgató természetesen ragaszkodik az eredeti, 20,000 koronás szerződéshez, melynél fogva Székely Irén még egy évig a nagyváradi társulathoz van kötve s újabb fizetésemelésbe nem megy bele.

Igy kaptuk a tudósítást és nincs okunk kételkedni annak teljes hitelességében. Véleményünk pedig a dologban az, hogy mi ismerjük Székely Irént; ha a művész tekintetbe veszi a közönség eddigi tüntető lekésedését és másrészt ugy a nagyváradi, mint általában a magyar színházak anyagi helyzetét — akkor levelét ő maga fogja egyszerűen visszavonni. Ez az egyedüli helyes megoldás.

Szerződtetés. Somogyi Károly színigazgató szerződtette a színházhoz *Sik Rezsőt*, az országos színi akadémia végzett növendékét. Sik Rezső legkötönyebb növendéke volt a színi akadémianak, kin-k nagy talentumáról s már kiforrott, kész művészi egyéniségéről a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg a kritika.

Aranylakodalom. Mint már megírtuk, Rákosi és Beöthy nagyhatásu hazafias darabjával, az „Aranylakodalom”-mal ünnepli meg a Szigligeti-színház márczius idusát. Ugyancsak az Aranylakodalom kerül színre vasárnap délután, mely napon az iskolák növendékei ünneplik a nagy nemzeti évfordulót.

REGÉNY-CSARNOK.

Az orvos és betege.

Irta: Conan Doyle.

2.

— Nos, majd én megmondom. Hogy az újságot félretoldad, az fölkelte figyelmemet. Egy pillanatig gondolatlanul ültél ott, aztán tekinteted rátért Gordon tábornoknak az arczképére, mely veled szemben függ a falon s melyre legutóbb új keretet csináltattál. Arczod kifejezésének változásán láttam, hogy gondolataid határozott irányt vettek, melyben azonban nem sokáig maradtak meg. Tekinteted átszállt Beecher Ward Henry arczképéhez, mely keret nélkül áll a könyvvállványon. Aztán megint visszanezél a falra. Könnyen ki lehetett találni, hogy a következő gondolatod: Beecher éppen jó parja volna Gordonnak, ha színtén be volna rá-mázva.

— Ezt csodálatosan jól kitaláltad!

— Eddig alig is tévedhettem volna. Eskor azonban vissz tért tekinteted Beecherre s látszott, hogy egészen belemértél a szemlélésébe. Többé nem ránczoltad össze a szemöldöködet, de még mindig elmélyedve néztél az arczképére — átrondolád az élete pályáját. És ekkor eszedbe jutott, milyen feladatot vállalt magára az amerikai polgárháboruban az északi párt javára; emlékszem még, hogy több ízben milyen felháborodással ítéltél el az angol népet, mely őt akkor olyan rossz fogadtásban részesítette. Mikor mindjárt ezután tekinteted elfordult a képtől, gyanítottam, hogy most magáról a polgárháborúról gondolkodol; összeszorítottad az ajkadat, a szemed villamlott, kezud önkéntelenül öklödbe szorult és én nem kételkedem, hogy azokra a hőstettkre gondoltál, melyekkel a vad küzdelemben mind a két fél magát kitüntette. Ekkor aztán mély szomorúság ül ki vonásaidra és ráztad a f-j-d-t. A háboru borzalmaira, a sok fájdalomra, a hiábavaló vérontásra gondoltál. Kezedet régi sebedre szoritottad, ajkad megmozdult és mosolyra húzódt. Az villant át a fejedben, hogy alapjában milyen nevétségű dolog nemzetközi kérdés ket ilyen módon elintézte. Ebben a pillanatban szóltam közbe, hogy szavad van, tisztára bolondság, és nagy örömmel, hogy minden megfigyelésem olyan pontosan bevált.

— Bámulatos pontosan! — szóltam én. De miután alaposan megmagyaráztad a dolgot, még kevésbé értem, miot azelőtt.

— Csak egy kevés időtöltés volt, kedves Watson, melyből semmit sem árultam volna el neked, ha a minap nem néztél volna rám olyan hitetlenül. De, úgy látszik, odakünn friss szellő leng. Nem jönne egy kis esti sétára London utcáin?

Magam is untam már a szűk szobában ülni s így szívesen tettem eleget Holmes felszólításának. Harom óra hosszat bolyongtunk az utcákon, legkivált a folyóparton s néztük a sokféle embertömeg mozgalmát, mely szüntelen zajjal tölti be London utcáit. Holmes teljes kedvteléssel mutatta be megfigyelő képességét; vonzó előadása és találó megjegyzései nagy mértékben mutatottak és lebilincseltek.

Csak tíz óra felé térünk vissza a Baker-utcába. Kapunk előtt egy egylovos kocsit állott.

— Hm! Doktorkocsi, a mint látom! — szól Holmes. Nyilvánvalóan gyakorló orvos, a ki még nem régóta praktizál, de már is sok dolga van. Szerencse, hogy még jókor hazajöttök.

Elégé ismertem barátomat, hogy ilyen hírtelen következtetéseire ne csodálkozzam. Megtudta ő mindezt a részletet egy sebész táskából, mely a kocsi belsejében lógott, s melyet az utcai lámpa éppen megvilágított. Fenn az ablakunkban világosságot láttunk, a mi bizonyosság volt rá, hogy a késő látogatás lényeg nekünk szólt. Kíváncsian követtem Holmest föl a lakásunkra. Mit akarhat ismeretlen kollégám olyan későn nálunk?

Halvány, sovány arcu, szőke pofaszakállu férfi állt föl a székéről, mikor beléptünk körülbelül harmincegy éves lehetett, de beteges színe s beesett orozája olyan életmódra vallottak, mely erejét emészte. Lénye félnék volt és bizonytalan és keskeny fehér keze, melyet felállásakor a kandalló szélére nyugtatott, inkább illet volna művészhez, mint seborvoshoz. Fekete kabátot és sötét nadrágot viselt s némi színe csak a nyakkendőjének volt.

— Jó estét, doktor ur! szótotta meg Holmes barátságosan. — Ugy-e jó, hogy csak néhány percig kellett rák várnia.

— Honnan tudja, uram? beszélt a kocsissal?

— Nem én, de látom a gyertyáról, mely itt az asztalon áll. Kérem, tessék ismét helyet foglalni, s aztán mondja meg, miben lehetek szolgálatjára.

— Engedje meg, hogy magamat bemutassam. Doctor Trevelyan Percy vagyok s a Brook-utcában, a 403. szám alatt lakom.

— Ön talán a szerzője annak a munkának, melynek címe: »Láthatatlan kóros elváltozások az idegrendszerben« — kérdeztem én.

Az idegen halvány arca egészen kipirult az örömlő, mikor szavaimból megtudta, hogy művét ismerem.

— Oly ritkán esik meg, hogy művemem említik! — mondotta. Már-már azt hittem, hogy munkám hiábavaló volt, senki sem ismeri. A kiadóm nagyon kellemetlenkedve nyilatkozik a kelendőségéről. De honnan ismeri? Bizonyára ön is orvos?

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Meghívás.

»Pecze-Szöllös s vidéki takarékos segély-egyleti szövetkezet« Igazgatósága alapszabálya VIII. §. 3. p. értelmében **folyó hó 21-én, d. u. 4 órakor** az olvasókör üzemhelyiségében

közgyűlést

hirdet, melyen a múlt 1901-ik évi üzlet-eredményt, mérleg- és nyereség-számlát feltüntetni szándékozván, arra részvényeseit s az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Pecze-Szöllös, 1902. márcz. hó.

Az Igazgatóság.

TAVIRATOK.

Ex-lex ebéd.

— Lobkovitz hadtestparancsnoknál. —

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.)
Lobkovitz hadtestparancsnok tegnap fényes ebédet adott, melyen részt vettek: *Krieghammer*, báró *Bánffy Dezső*, *Tisza Kálmán*, *Perczel, Erdélyi, Dániel*, *Tisza István*, a két *Teleky* gróf és *Bánffy* több más exponált hiva. Ezen ebédre, mely a T. Házban óriási feltűnést kellett, egyetlen *aktív* miniszter sem volt hivatalos, sőt ugylátszik báró *Fejérváry* Gézáról is megfélekedett az *igazi magyar vendégszeretettel* megáldott *kedves* házi ur!

Egész délelőtti kedélyesen tárgyalták a képviselők ezen főri ebédet a t. Ház folyosóján s humorosan ex-lex ebédnek nevezték el. Gunyosan emlegették s mint egy rébust találgatták, hogy Schwartzert Ottó elmegyógyász miért volt hivatalos s mit kereshetett körükben?

Fejérváry utódja.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.)
Mindenütt folynak most a találgatások, vajjon ki lesz a honvédelmi miniszter, ki fogja átvenni a *Fejérváry* által 3 évtizeden át birt miniszteri tárczát. Tegnap még *Jekelfalussyt* s ma már a képviselőház folyosóján Fejérváry utódjául *Andrássy Gyulát*, honvédelmi miniszteri államtitkárnak pedig *Nyiri* ezredest, a *Ludovika Akadémia* parancsnokát emlegették.

Szell operációja.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.)
Szell Kálmán miniszterelnököt ma délután operálták, kivették ugyanis a múlt operáció alkalmával a sebben maradt zsirdagantokját. Az operáció kitűnően sikerült. A miniszterelnök állapota teljesen kielégítő.

Krieghammer a király előtt.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.)
Krieghammer közös hadügyminisztert ma magánkihallgatáson fogadta ő apostoli királyi Felsőge. *Krieghammer* ezen alkalommal azon kérelmét terjesztte elő, hogy *Jekelfalussyt*, kit a hivatalos körökben báró Fejérváry utódjául emlegették, jelenlegi állásában hagyja meg. A delegációkban fontos előterjesztéseket kell tenni, hol őt egyedül Jekelfalussy helyettesítheti.

Márcziusi hideg.

Szatmár, márcz. 14. Mint Szatmárról írják, tegnap reggel virradóra a hőmérő —10 R. fokot mutatott. A fagy egész napon át tartott és a korán kikelt vetésben és gyümölcsösökben telemes kárt okozott. (M. T. I.)

Kínai ügy.

Peking, márcz. 13. Az idegen követek azt az értesítést kapták, hogy a sanghaji nemzetközi bankár-bizottság átvette a kártérítési összeg február havi részletét. (M. T. I.)

Inzultált grófné.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.)
Ma, a délutáni órákban néhány horvát subancz Futlak nyílt utcáján tetteleg inzultálta *Chotek* Rezsóné grófnét. Az eset óriási feltűnést kellett. A tetteseknek sikerült kerekét oldani.

Elítélt zavargók.

Bukarest, márcz. 14. A rendőrbíróság a kamara előtt február 24-én történt zavargások négy főtettesét 4—4 havi, 37 más vádlottat pedig 3—3 havi fogságra ítélte. Tizenkét vádlottat fölmentettek. (M. T. I.)

Az amerikai sztrájk.

Boston, márczius 13. Az áruhordó munkások sztrájkjához a hajókirakó munkások is csatlakoztak. Több munkás-egyesület képviselői a sztrájk beszüntetése mellett nyilatkoztak és azt ajánlották, hogy a sztrájkolókat holnap reggel álljanak ismét munkába. (M. T. I.)

Methuen állapota.

London, márcz. 14. Kitchener jelenti Pretóriából, hogy Methuen tegnap Klerdsorpha érkezett. Sebe szépen gyógyul. (M. T. I.)

A párisi török diákok.

Konstantinápoly, márcz. 13. A párisi török diákok, a kiket felszólítottak, hogy térjenek vissza hazájukba, vonakodnak a felszólításnak engedelmessé válni és ragaszkodnak ahhoz, hogy tanulmányaik befejezéséig Franciaországban maradjanak. (M. T. I.)

Esztergom fegyelmi ügyei.

Esztergom, márcz. 24. Néhány fővárosi lap helytelen és túlzott tudósítást közölt a városnál és megyénél elrendelt fegyelmi vizsgálatra vonatkozólag. Nincs itt semmiféle panama. A megyénél elrendelt fegyelmi ügyek apró kezelési rendeltenségekre vonatkoznak és a megyebeli községek hivatalnokait érintik. A főispán által a városnál elrendelt vizsgálat állítólag csupán szolgálatra való képtelenség megállapítását és helyesebb gazdálkodás megteremtését célozza. (M. T. I.)

Az orosz-amerikai konfliktus vége.

London, márcz. 14. A mint annak idején jelezték, Niucsvangban verekedések voltak a Vicksburg amerikai hadihajó matrózai és orosz katonák között. Az ebből támadt konfliktust, a mint a Reuter-ügynökség Washingtonból jelenti, most azzal intézték el teljesen kielégítő módon, hogy az orosz parancsnok sajnálkozását fejezte ki a Vicksburg parancsnokának a történetek miatt. (M. T. I.)

Alaptalan hírek a Balkánról.

Konstantinápoly, márcz. 14. Azt a néhány nap óta elterjedt hírt, hogy Fuád basa tábornagyot és Nazim basa tábornokot lefokozásra és örökös várfogságra ítéltek, korainak mondják. Tényleg azt tervezik, hogy jövőre a felségsértés miatt letartóztatott tiszteket ezzel a kettős büntetéssel, sőt esetleg halállal is büntetik s hir szerint az illetékes hatóságoknak és a perai haditörvényszék elnökének, Resid basának már ilyen értelmű utasításokat is küldtek. (M. T. I.)

Pestis.

Konstantinápoly, márcz. 14. Mediánában márczius 6-ától 9-éig 158 ember halt meg kolerában. Mekkában 8-ától 10-éig 23 megbetegedés és 13 haláleset fordult elő. Dseddában 10-én egy halálesetet konstatáltak. (M. T. I.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 168. Idénybérlet 156.

Ma, szombaton, 1902. márczius 15-én

Márczius Idusa. Szav.: E. Kovács Mariska.

Aranylakodalom.

Látványos színjáték.

1. kép: **Az aranylakodalom.**
2. kép: **Tancsics kiszabadítása.**
3. kép: **Leborulok a nemzet nagysága előtt.**
4. kép: **A piski hid.**
5. kép: **Az ország szive.**
6. kép: **Oroszok a Hortobágyon.**
7. kép: **Az utolsó ágyu.**

Kezdeté 7 és fél óraker, vége 10 óraker.

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Tamlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünneppapokon este 6 óraker.

Holnap vasárnap, márczius 16-án

délután 3 óraker, fél helyárrakkal

ARANYLAKODALOM.

este 7 és fél óraker, rendes helyárrakkal

A csepürágók.

Operett.

KOZGAZDASAG.

Az új czukorkartell. Bécsből jelentik táviratilag: A nyersczukorgyárak és finomítók képviselői tegnap tartott ülésükön elhatározták, hogy 1902. november eisejétől október 31-ikéig szóló új kartell-szerződést kötnek, de azzal a kikötéssel, hogy a brüsszeli egyezmény ratifikálása esetén már 1903. július 31-én szűnik meg a szerződés. A kartell feltételeire nézve a változott helyzetet figyelembe vevő megegyezés jött létre.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszantul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, márczius 14.

Buza októberre	7 84
Buza áprilisra	8 80
Tengeri	5 14
Rozs okt.	6 69
Zab ápr.	6 98
Kaposzta, repce, búg.	—

Értéktársaság.

Budapest, márczius 14.

Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Államvasút	624 50
Államutó	416.—

Magyar pénzügy	433 —
Szolgálati	—
Wagon-költség	—

Nyitányi értéktársaság

a Budapesti Állam- és Városi Banknál, 1902. márczius 14-én

Magyar aranyjárdék 4%	120.10
Magyar koronajárdék	97.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	120 —
Magyar vasuti kölcsön osztatban 2 1/2%	10 90
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ban	120 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ban	97 25
Italián osztatban 100-éig	101 —
Holland államkötvény 1876-ban	96.50
Magyar nyereséves-sorsjegyek 1876-ban	196.50
Magyar nyereséves-sorsjegyek 1876-ban	163 —
Osztrák járdék aranyban	101 50
Osztrák járdék osztatban	101 35

Osztrák járdék aranyban	121 —
Osztrák korona járdék	98.90
Osztrák államsorsjegyek	154.60
Osztrák magyar bank részvény	16 30
Magyar hitelbankrészvény	713.50
Osztrák hitelintézet részvény	695 50
Párisi vista	95.50
30 frankos arany (Napoleonkor)	14.08
Németbirodalmi aranka	117 25
London vista	240 15
20 márkás arany	38 45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

UJ PAPIR-ÜZLET!

Papirkereskedés és könyvkötészet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a már 12 év óta fenálló könyvkötészetemmel kapcsolatosan egy mai kor igényeinek megfelelő

papirkereskedést

rendeztem be, hol mindennemű

papir-, író-, rajzszerkek és névjegyek,

valamint minden e szakmába vágó cikkek a legjobb minőségben raktáron vannak.

A nagyérdemű közönség eddigi jó akarata engedi reménylenem, hogy becses bizalmát a jövőre nézve is kiérdemlem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

„kiváló tisztelettel

SCHMIDT GYULA,

könyvkötő és papirkereskedő

Nagyvárad, Bazar-épület (színház-oldali rész).

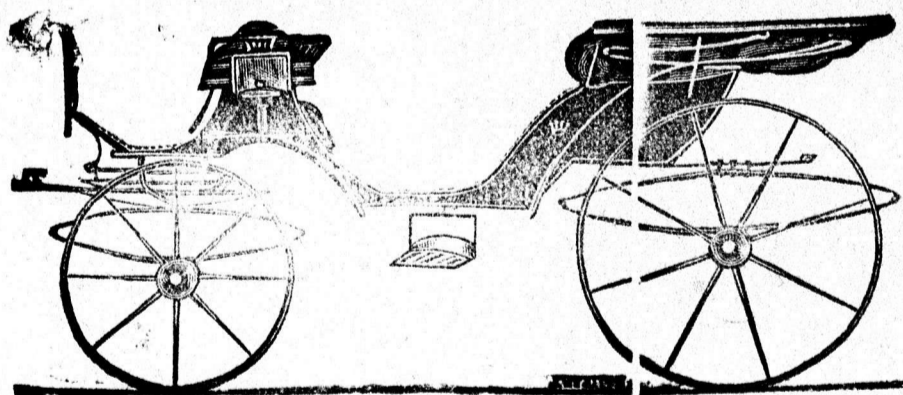
Ugyanott két tanuló felvétetik.

Képes levelező-lapok nagy választékban.

Levelező-lapok nagy választékban!

Bodánszky Lipót kocsigyára

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca, színház mellett (saját-ház).

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

gyárhelyiségemben nagy raktáron tartok

kész új kocsikat.

Ajánlok mindenfélre fedeles és fedetlen szandlauf-r gazdasági kocsikat jó, erős készítményeket a legjobb körös-fából, erős, csinos munkát mutatok be és **tetemesen leszállított árban** árusítom el.

Gyaram az 1896. évi millenniumi kiállításra is ki lett tüntetve, még pedig szolid és tartós munkáért.

Gyaramban elvállalok mindenfélre **kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyszinte mindenfélre javítások** pontos és gyors elkészítéséről biztosíthatom t. vevőmet, megrendelőimet.

Teljes tisztelettel

BODÁNSZKY LIPOT,
kocsigyáros.

FLEGMANN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér.

Megérkeztek!

a legdivatosabb kész női felöltők, fekete és színes ruhaszövetek, legizlésebb fekete és színes selymek, valódi francia mosókelmék, gyönyörű diszkellékek rengeteg választékban, selyem és más divat-blousok és juponok. — Állandó raktár legjobb gyártmányu vászon és asztalneműekben, — egész menyasszonyi kelengyék 500—6000 koronáig.

ÜZLETI ELV

szigorú szoliditás, pontos előzékeny kiszolgálás, minden darab árun a »szabott ár« számokban kiírva.

Legmegbízhatóbb vetőmagvak.

A tisztelt gazdaközönség szíves figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **MAUTHNER ÖDÖN** budapesti mag nagykereskedő cégtől mindennemű legbiztosabb, fajazonos és csiraképes

gazdasági-, vetemény- és virágmagvak

beérkeztek és azokat bármily mennyiségben, a legelőnyösebb napi árun árusítom.

Az állami magvizsgáló állomás zárjeggyel ellátott, hivatalosan plombózott, arankamentes, valódi provenca-i, olasz és magyar luczerna, styriai vörös lóhere, valódi oberndorfi és eckendorfi mamuth és buczok-répa magvak, a legszebb pázsitnak való skót és francia lümag-keverék és angol perje. Továbbá mindennemű legszebb és legmegbízhatóbb faj gyümölcs és virágmagvak. — Nagy raktárt tartok mindenféle gazdasági ezikkekből u. m.:

Vasgálicz, kékkő, szóda, raffia-háncs, ojtóviasz, ojtógyapot, azurin, gépolaj, Creolin, Carbol, Carboleum stb.

Csomagolás ingyen.

Telefon szám: 120.

Kiváló tisztelettel

Uj. Popper József,

Nagyvárad, Fő-utca.

90.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Mindennemű bõjti áruk nagy választékban.

Pragai sonka, friss conservált halak és sajtok.

NEM LEHET

a nagyközönség bizalmát nagyban kiáltványokkal meghódítani, csupán szolid és becsületes törekvés az, melyet az honorál.

Szives tudomás vétel végett

tisztelettel közlöm mélyen tisztelt vevõimmel s a n. é. fogyasztó közönséggel, hogy bevásárló utamból visszatérve, a már amugy is dus választéku raktáramat óriási mennyiségű helyföldi, valamint külföldi, angol és skót szövetekkel szereltem fel és ennél fogva módját ejtem annak, hogy minden genrű kívánalomnak a legnagyobb mérvben is megfeleljek.

— Kimenõ öltönyökre —

valódi gácsi, angol és skót szövetek, piquett és divai mel-lényekre valódi francia kelmék állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

— Nõi angol kelmék —

felöltők, kosztümök, spenczerek részére. Szabókellékek és béléss-árak. Rumburgi ezérna vásznak stb. stb.

Papi reverendákra kiválóan alkalmas ALAPIN SZÖVETEK dus választékban.

Szives látogatást kér

TESZLER SIMON,

Zöldfa-utca 33. sz.

TELEFON 403.